

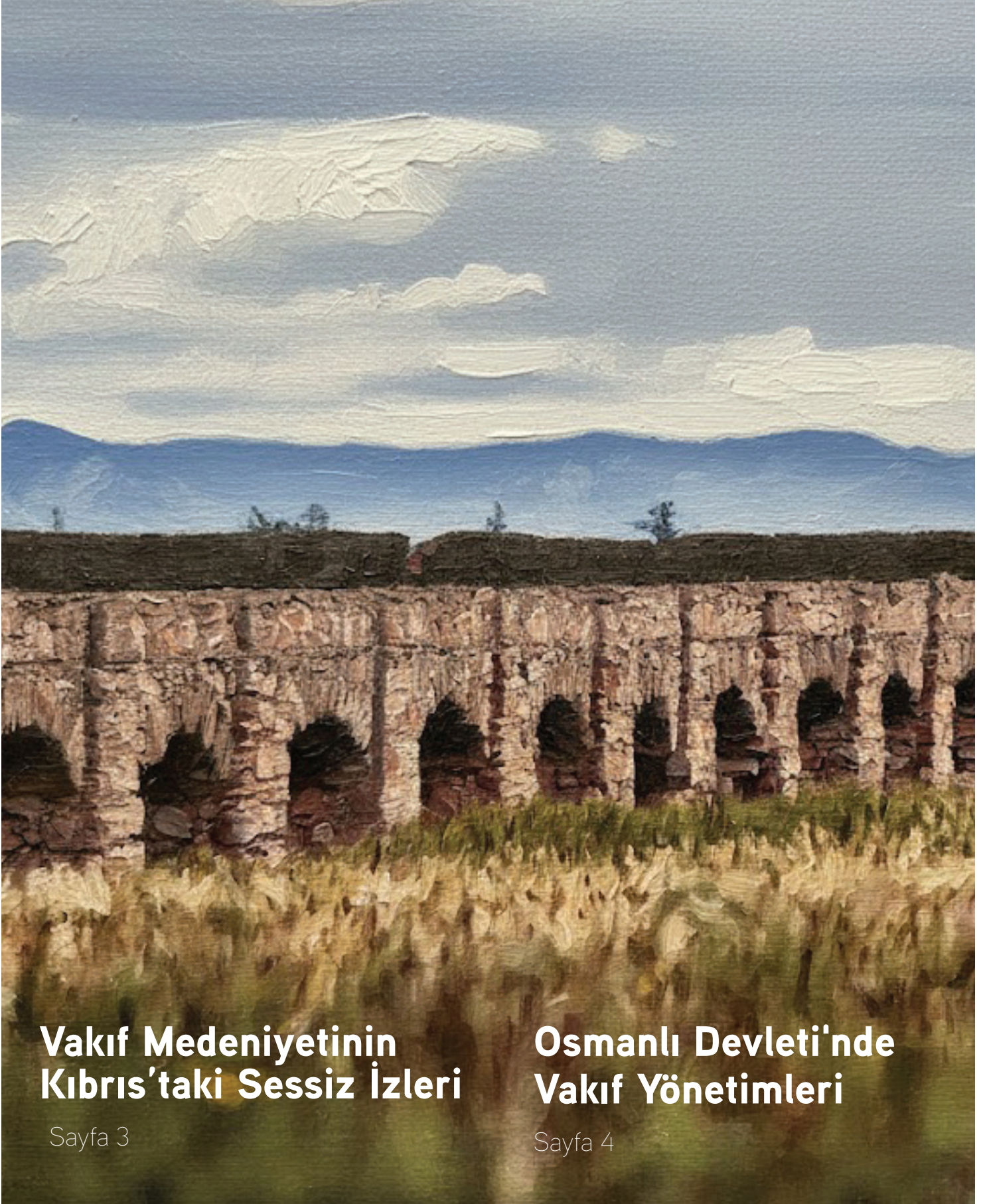

EVKAF

İyilik ve Kùltür Gazetesi

"Hoş gör ki, hoş görülesin."

Ekim 2025 - Sayı: 143

**Vakıf Medeniyetinin
Kıbrıs'taki Sessiz İzleri**

Sayfa 3

**Osmanlı Devleti'nde
Vakıf Yönetimleri**

Sayfa 4

Evkaf'tan Filistin Dayanışma Çadırına Destek

Kıbrıs Filistin İnisiyatifi tarafından Lefkoşa Terminal bölgesinde kurulan Filistin Dayanışma Çadırı, Filistin halkının maruz kaldığı insan hakları ihlallerine dikkat çekmek ve toplumsal farkındalık oluşturmak amacıyla gerçekleştirildi.

vererek, bünyesinde yer alan Evkaf İyilik Gönüllüleri ekibi ile birlikte çadır alanında yer aldı. Gönüllüler, alanda bilgilendirme faaliyetlerinde bulunarak ziyaretçilere Filistin'de yaşanan insani durum hakkında bilgi aktardı.

misyonumuz ve vakıf kültürümüz gereği, her dönemde mazlûmun yanında olmayı ilke edindik. Filistin halkının maruz kaldığı haksızlıklara dikkat çekmek ve kamuoyunda vicdani bir farkındalık oluşturmak amacıyla kurulan bu çadırı desteklemek, bizim için insani ve ahlaki bir sorumluluktur." ifadelerine yer verildi.

Kıbrıs Vakıflar İdaresi, bu anlamlı girişime destek

Evkaf tarafından yapılan açıklamada, "Tarihsel

Evkaf, Kardeşlik Projesi Kapsamında Öğrencileri Ağırladı

Afyonkarahisar Valiliği'nin öncülüğünde, Gençlik ve Spor Bakanlığı desteğiyle yürütülen "Zafer Adasından Zafer Şehrine Kardeşlik Köprüsü" projesi kapsamında, Kıbrıs Vakıflar İdaresi'ne anlamlı bir ziyaret gerçekleştirildi.

Proje çerçevesinde Türkiye'den gelen öğrenci grubu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde eğitim gören akranlarıyla bir araya gelerek, Kıbrıs Vakıflar İdaresi Genel Müdürü Prof. Dr. Mustafa Tümer'i makamında ziyaret etti. Ziyarete öğretmenler, akademisyenler ve yazarlar da eşlik etti.

Prof. Dr. Tümer, ziyaretten duyduğu memnuniyeti ifade ederek, bu tür programların gençler arasında kültürel etkileşimi ve dayanışmayı artırdığını belirtti.

Kıbrıs Vakıflar İdaresi, gençlerin kültürel bağlarını güçlendiren ve ortak tarih ile değerler etrafında buluşturan projelere önem vermektedir. Bu doğrultuda geliştirilen iş birliklerinin artarak sürmesi ve yeni imkânlarla zenginleşmesi, kurum açısından kıymetli bir hedeftir.

Ziyaret, karşılıklı hediye takdimleri ve hatıra fotoğraflarının ardından sona erdi.

İyilik Gönüllüleri Ekibi Uluslararası Alanda Temaslarını Sürdürüyor

Kıbrıs Vakıflar İdaresi İyilik Gönüllüleri Ekibi, geçtiğimiz günlerde İsveç Büyükelçiliği yetkilileriyle anlamlı bir buluşma gerçekleştirdi.

Gerçekleşen görüşmede, Evkaf İyilik Gönüllüleri Ekibinin bugüne kadar yürüttüğü sosyal sorumluluk projeleri, toplum yararına gerçekleştirdikleri etkinlikler ve gönüllülük esasıyla yapılan çalışmalar hakkında bilgi verildi. Genç gönüllüler, özellikle dezavantajlı gruplara yönelik destek faaliyetleri, çevre duyarlılığı projeleri ve eğitime katkı sağlama yönünde yürütülen faaliyetleri paylaştı.

İsveç Büyükelçiliği yetkilileri, gönüllülük temelli bu çalışmalardan duydukları memnuniyeti dile getirerek, toplumsal dayanışmanın artırılması adına yapılan bu tür faaliyetlerin önemine vurgu yaptı. Görüşmede, ilerleyen dönemlerde yapılabilecek olası iş birlikleri ve ortak projeler de gündeme geldi.

Kıbrıs Vakıflar İdaresi, yüzyıllardır süregelen vakıf kültürünü temel alarak hem genç kuşakları sosyal sorumluluk bilinciyle hareket etmeye teşvik etmekte hem de uluslararası düzeydeki iş birliği fırsatlarını değerlendirmeyi sürdürmektedir.

Vakıf Medeniyetinin Kıbrıs'taki Sessiz İzleri

Arif Paşa Su Kemerleri

Kıbrıs adası, tarih boyunca suya ulaşmanın zor olduğu bir coğrafya oldu. Bu ihtiyacı en güzel şekilde     en ise vakıf anlayışıyla inşa edilen su yolları ve kemerlerdir. İşte bu eserlerden biri de bugün Mesarya Ovası'nda, Gaziköy (Meriç)  evresinde yükselen Arif Paşa Su Kemerleri'dir. Bu kemerler, yalnızca su taşımak için kurulmuş bir altyapı değil, vakıf geleneğinin "insana hizmet" felsefesinin taşlara işlenmiş halidir.

Arif Ata Bey Kimdir?

Arif Ata Bey (Ataullah), Kıbrıs'ta büyük tarım arazilerine sahip bir Osmanlı yöneticisiydi. Suyu sadece kendi arazileri için değil, çevredeki köylerin ihtiya ını da gözeterek topluma fayda sağlayacak bir su sistemi kurmayı tercih etti. Böylece hem hayrat niteliğinde bir eser bıraktı hem de ada halkının refahına katkıda bulundu.

M hendislikle Hayırseverliğin Buluşması

Kemer sistemi, dönemin teknik imkanlarıyla inşa edilmiş, uzun bir su hattından oluşur. Yaklaşık 60-70 kemer gözü olduğu bilinir. Zeminden yükselen kemerler, suyun eğimle akmasını sağlar.

Kesme taş işçiliği, kemerlerin ritmik dizilişi ve çevreyle uyumlu mimarisi, bu yapıyı sadece işlevsel değil, aynı zamanda estetik bir Osmanlı mirası haline getirir.

Vakıf Kültürünün Topluma Etkisi

Arif Paşa Su Kemerleri, bir gerçeği bize yeniden hatırlatır. Vakıf eserleri sadece bina değil, sosyal hayatı şekillendiren yapılardır. Bu kemerler sayesinde: Tarım  retimi arttı, köyler gelişti, suya erişim kolaylaştı, bölgeye ekonomik canlılık geldi.

Bu yapı, sadece mühendislik başarısı değil, iyiliğin ve paylaşımın somut bir örneğidir. Ada tarihindeki yerel ve  zg n vakıf eserlerinden biri olarak özel bir yere sahiptir.

Bir Taş Eserden Fazlası

Bugün bu kemerler, bize geçmişteki řu anlayışı hatırlatıyor: *"Su hayattır, suyu ulaştırmak ise sadakadır."* Arif Paşa Su Kemerleri, bu düşüncenin yaşayan bir örneğidir. Osmanlı'dan günümüze uzanan bu hayrat yapı, vakfın camiler, yollar, köprüler, su kemerleri, hanlar ve daha nice hizmetlerle topluma nefes olduğunu gösterir.

Arif Paşa Su Kemerleri, Kıbrıs'ın tarihsel hafızasında sessizce duran ama derin anlamlar taşıyan bir vakıf eseridir. Bugün bu mirası tanımak ve korumak, geçmişin iyiliğini geleceğe taşımak demektir.

Osmanlı'da Vakıf Yönetimlerinin Gelişimi

Osmanlı'da Vakıf Yönetimleri

Osmanlı toplumunda vakıflar, sadece dinî ve hayrî hizmetlerin değil, aynı zamanda eğitim, sağlık, imar ve sosyal dayanışmanın da temel unsurlarındandı. Ancak zamanla padişahlara, hanedan mensuplarına ve devlet büyüklerine ait çok sayıda vakfın dağınık biçimde yönetilmesi birtakım karışıklıklara yol açtı.

II. Mahmud döneminde, 1826 yılında Evkâf Nezâreti kurularak vakıf idaresinde merkezi bir sisteme geçildi. Böylece vakıflar ilk kez tek çatı altında toplanmış oldu. Bu yeni sistemle birlikte vakıflar, yönetim şekillerine göre üç ana grupta sınıflandırıldı: Mazbut, Mülhak ve Müstesna Vakıflar.

Mazbut Vakıflar

Evkâf Nezâreti tarafından doğrudan idare edilen vakıflara Mazbut Vakıflar denirdi. Bu grupta üç alt kategori bulunmaktaydı:

Hanedan (Selâtin) Vakıfları: Osmanlı padişahları ve sultanlar tarafından kurulan, genellikle cami, imaret, medrese ve hastane gibi büyük hayır kurumlarını kapsayan vakıflardı. Padişahlar bu vakıfların işleyişine doğrudan ilgileneceklerinden nezâret görevi sadrazam, şeyhülislam veya saray ağalarına verilirdi.

Mütevellisi Kalmayan Vakıflar: Yöneticisi (mütevellisi) kalmadığı için Evkâf Nezâreti tarafından devralınan vakıflardı. Böylece vakıf sahipten kalmadan hizmetine devam ederdi.

İdaresi Mazbut Vakıflar: Vakfın mütevellisi mevcut olmakla birlikte, yönetimi belirli bir anlaşma gereği Evkâf Nezâreti'ne devredilen

vakıflardı. Mütevelliler yalnızca maaşlarını alır, idareye karışmazlardı.

Mazbut vakıfların temeli, 18. yüzyılda I. Abdülhamid'in kurduğu Evkâf-ı Hamidiyye Teşkilatı ile atıldı. Ardından II. Mahmud döneminde Laleli ve Mahmudiyye vakıfları da bu yapıya katılarak 1826'da Evkâf-ı Hümayun Nezâretine bağlandı.

Mülhak Vakıflar

Mülhak vakıflar, mütevellileri tarafından kendi vakfiyelerine uygun biçimde idare edilen vakıflardı.

Bu mütevelliler Evkâf Nezâreti'ne bağlı değildi; vakfı kuran kişinin belirlediği şartlara göre hareket ederlerdi. Genellikle hayırsever kişiler kendi mülklerinden ayırdıkları mallarla bu tür vakıfları kurardı.

Bu vakıflar sahih vakıflar olarak da anılır ve özel mülkiyete dayandıkları için idari özerkliklerini korurlardı. Ancak yine de devlet, gerektiğinde denetim yetkisini elinde tutardı.

Müstesna Vakıflar

Evkâf Nezâreti'nin denetimi dışında kalan, tamamen mütevellileri tarafından idare edilen vakıflara Müstesna Vakıflar denirdi. Bu vakıflar iki

grupta toplanırdı:

Eizze Vakıfları: Büyük mutasavvıflar adına kurulan vakıflardı. Bunlar arasında Abdülkadir Geylânî (Bağdat), Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî (Konya), Hacı Bektaş-ı Velî (Kırşehir) ve Hacı Bayram-ı Velî (Ankara) vakıfları bulunurdu.

Guzzât Vakıfları: Osmanlı'nın kuruluş döneminde savaşlarda büyük hizmetleri geçen gaziler tarafından kurulan vakıflardı. Gazi Evronos, Gazi Miha, Gazi Ali Bey gibi isimlerin vakıfları bu gruptaydı.

Tanzimat döneminde (19. yüzyıl ortaları), mali düzenlemelerle vakıf arazilerinin büyük bölümü Maliye Nezâreti'nin kontrolüne alındı. Ancak bu durum, özellikle mütevellilerin ve vakıf gelirleriyle geçinenlerin tepkisine yol açınca bazı müstesna vakıflar devlet müdahalesinden muaf tutuldu.

1925 yılında çıkarılan Tekke ve Zaviyelerin Kapatılması Kanunu ile birlikte bu müstesna vakıfların çoğu kapatıldı veya görev alanlarına göre Milli Eğitim Bakanlığı ya da Vakıflar İdaresi'ne devredildi. Böylece Osmanlı'dan Cumhuriyet'e geçişte vakıf sistemi modern bir yapıya kavuştu.

Kıbrıs Vakıflar İdaresi Genel Müdürlüğü

11-13 Gime Caddesi, PK118, Lefkoşa - KKTC

tel: 0392 22 83 134

tel: 0392 44 40 494

e-posta: evkaf@evkaf.net

Sosyal Medya Hesaplarımız

www.evka.gov

Facebook: @evkaf

Instagram: @evkaofficial

Twitter: @evkaofficial

